

Er der stadig liv i marknaturen?

Hvad rør sig omkring landbrugsnaturen blandt myndigheder, grønne NGO'er og naturforvaltere ved indgangen til et nyt årti og en ny CAP?

4. februar 2020

kl. 09:00 - 14:30

Egebjerg-Hansted Forsamlingshus
Egebjergvej 127, 8700 Horsens

Projektet er gennemført med støtte fra

Promilleafgiftsfonden for landbrug

 ØKOLOGISK
landsforening

Dagens program

-
- 09.00 - 09.30: **Ankomst - Kaffe og brød**
- 09.30 - 10.30: **Forventninger og proces omkring CAP 2021** v. Christine F. W. Bertelsen, Landbrugsstyrelsen
Markens naturpotentiale i dag og i fremtiden v. Beate Strandberg, AU-Bioscience
- 10.30 - 11.30: **PARTRIDGE: et EU-projekt om marknatur** v. Lene Midtgaard, Danmarks Jægerforbund
Markdigernes betydning for landbrugsnaturen v. Jan Pedersen, Danmarks Naturfredningsforening
Rødlisten, landbrugslandets fugle og hvad der kan gøres v. Henrik Wejdling, DOF
- 11.30 - 12.30: **Naturen i landbruget** v. Andrea Oddershede, SEGES
Landbrugsnaturindeks v. Janni Thuesen, ConTerra, Sybille Kyed og Bent Rasmussen, ØL
- 12.30 - 13.00: **Frokost**
- 13.00 - 14.30: **Ekskursion til Julianelyst**, v. natur- og vildtforvalter Jacob Larsen

Berlingske

Få adgang til alle artikler på berlingske.dk

0 kr.
Første måned

Læs nu

*Hverdag 19 kr./stk. Afståelse det første dag

Stenbjergvej 1, Østbirk

8 min. (6.9 km) [Udskriv](#)

[Vis start](#) [Vis slutning](#) [Vis hele ruten](#)

1. Start i retning mod syd på Egebjergvej, kør 60 m
2. Drej til højre ind på GI Kirkevej, kør 525 m
3. Drej til højre ind på Egevej, kør 226 m
4. Drej til venstre ind på Rådvedvej, kør 241 m

PriceRunner FIND DEN BEDSTE PRIS PÅ DIN NYE GPS!

5. Tag første afkørsel i rundkørslen (retning højre), kør ind på Skanderborgvej (170), kør 900 m
6. Tag anden afkørsel i rundkørslen (retning ligeud), kør ind på Østbirkvej (461), kør 412 m
7. Tag anden afkørsel i rundkørslen (retning ligeud). Fortsæt ad Østbirkvej (461), kør 4.1 km
8. Drej til venstre ind på Stenbjergvej, kør 397 m
9. Du er fremme

ØKOLOGIEN TAGER AFSÆT I FIRE GLOBALT GÆLDENDE GRUNDPRINCIPPER

SUNDHEDSPRINCIPPET

Økologisk jordbrug bør opretholde og forbedre jordens, planternes, dyrenes, menneskenes og planetens sundhed som en udelelig enhed.

ØKOLOGIPRINCIPPET

Økologisk jordbrug bør bygge på levende økologiske systemer og kredsløb, samarbejde med dem, efterligne dem og hjælpe med at bevare dem.

RETFÆRDIGHEDSPRINCIPPET

Retfærdighed er kendetegnet ved ret og rimelighed, respekt, fairness og ansvar for den fælles verden, både mellem folk og i deres forhold til andre levende væsener.

FORSIGTIGHEDSPRINCIPPET

Økologisk jordbrug bør drives på en forsigtig og ansvarlig måde for at beskytte nuværende og fremtidige generationers sundhed og trivsel og tage vare på miljøet.

Hvorfor bekymrer Økologisk Landsforening sig om naturen?

- IFOAM's fire økologiske grundprincipper
- Medlemmer med naturinteresser
- Mikroliv i jorden – Bestøvere – Naturlige fjender
- Forbrugere der forventer økologien leverer på VM 15

Hvordan udmøntes Økologisk Landsforenings naturstrategi?

- Fælles udspil om biodiversiteten – 7 organisationer
- Et landbrug i pagt med både klima og natur – 14 forslag
- Prioritering af naturen på bedriften – 10 bud
- Markernes Naturpotentiale – digitalt valideringsværktøj

Hvorfor arbejdes der med udviklingen af et Marknaturindeks?

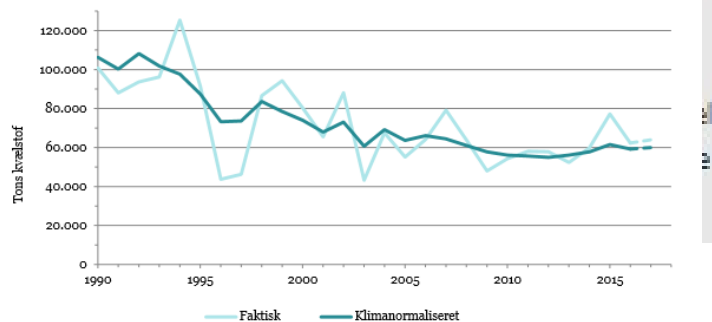
- Stop med at snakke – gør noget
- Men gør det rigtige – i tid, rum og indsats
- Effektivisering af naturrådgivningen – fra status til handling
- Administration af fremtidig økologisk naturgaranti

Fakta om kvælstofindsatsen

Baggrund

- I starten af 2018 besluttede regeringen og Dansk Folkeparti, at der skulle ses på en række elementer i kvælstofindsatsen, bl.a. de seneste tal for kvælstofudledningen (NOVANA), den direktivbestemte midtvejsevaluering af vandområdeplanerne for 2015-21, samt ny viden om marginaludvaskning (NLES 5 modellen).
- Aarhus Universitet oplyste den 7. januar 2019 Miljøstyrelsen om de seneste, foreløbige udledningstal for 2017. Modsat den tidligere forventning viser tallene ikke et fald i kvælstofudledningen, som derimod er på samme niveau som de tidligere år. Udviklingen frem til 2017 er illustreret i nedenstående figur.

Udviklingen i den faktiske og den klimanormaliserede kvælstofudledning for perioden 1990 til 2017. Den faktiske kvælstofudledning er stærkt afhængigt af særligt mængden af nedbør og den tidsmæssige fordeling af denne. Det bemærkes, at udledningstallene for 2017 endnu er foreløbige. Baseret på opgørelser fra det nationale overvågningsprogram (NOVANA).

- Aktuel status for kollektive virkemidler

Virkemiddel	Målsætning 2021 (t N)	Aktuelt realiseret (t N)	Realiseret i % ift. mål i 2021
Vådområder	1.250	211	17
Lavbundsprojekter	150	24	16
Skovrejsning	150	29	19
Minivådområder	900	20	2
I alt	2.450	284	12

Status pr. december 2018

I den aktuelle fremdrift indgår tilsagn til realiseringer, idet dette udtrykker de projekter som skal realiseres på nuværende tidspunkt. Traditionelt er der en overvægt af projekter i sidste halvdel af perioden.

Landbrugets klimapåvirkning

Tabel 1. Dansk landbrugs udledninger af drivhusgasser i 2006 angivet i mio. ton CO₂-ækv. og i procent af de samlede danske udledninger.

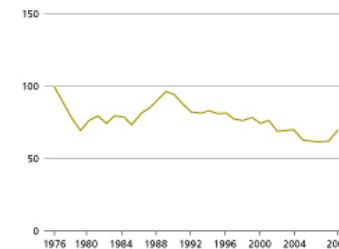
Drivhusgas	Kilde	Udledninger	
		Mio. ton CO ₂ -ækv	% af DK
Metan (CH ₄)	Husdyrs fordøjelse	2,6	3,7
	Lagring af husdyrgødning	1,1	1,5
Lattergas (N ₂ O)	Lagring af husdyrgødning	0,5	0,7
	Handels- og husdyrgødning	2,5	3,5
	Tab af kvælstof (især udvaskning)	2,2	3,1
	Afgroederester og organisk jord	0,4	0,6
Kuldioxid (CO ₂)	Brændstofforbrug	1,6	2,3
	Dyrkning af organisk jord	1,1	1,6
	Kalkning	0,2	0,3
I alt		11,8	16,9

stokfærdsløbet påvirkes af en række forhold i jorden, så som tilgængelighed af ilt og organisk stof, jordens pH og vandindhold. Lattergasemissioner forekommer især fra jord og gødningslagre. Desuden tillægges der en emission til den mængde kvælstof, som tabes

Agerlandsfugle

De sidste godt 30 år har vi mistet mere end hver tredje danske fugl i landbrugslandet.

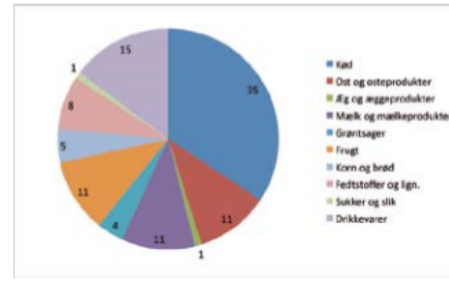
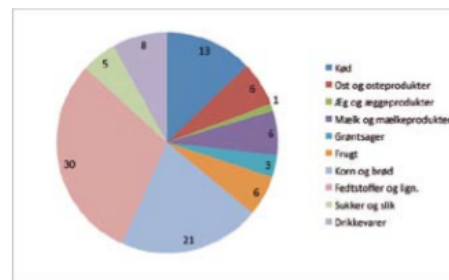
De sidste godt 30 år har vi mistet mere end hver tredje danske fugl i landbrugslandet.

På figuren ses...
Artsvalget er...
Kilde: Heldb...

Fauna striber

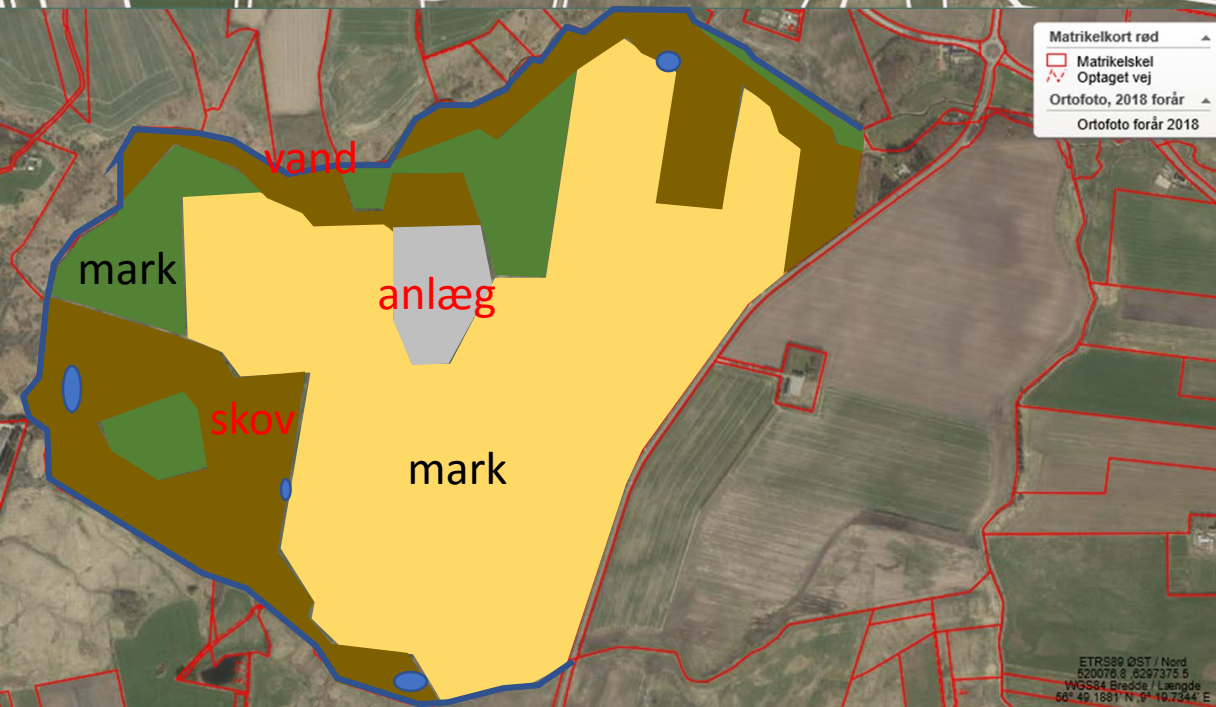
Jyske Landmænd har i samarbejde med grønne organisationer og kommuner i 2018, sået et naturbælte svarende til 330 km. til gavn for insekter, fugle og dyr.

Figur 2. Fordeling af kalorieindtag (øverste) og klimabelastning (CO₂ ækvivalenter) (nederste) fra forskellige fødevarer ved det gnsnl. forbrug af fødevarer for en voksen dansker.

Hvordan udvikles Marknaturindekset?

- Tager udgangspunkt i matriklen – Bruttoarealmodellen
- Opdeler bedriftens areal – vand, skov, anlæg og mark
- Fokuserer på markareal – omdrift, græs, element
- **Marknaturindeks** = $I_{\text{mark}} = f_{\text{omdrift}} + f_{\text{græs}} + f_{\text{element}} = \mathbf{VÆRDI}$

Matrikelkort rød ▲
Matrikelskel
Optaget vej
Ortofoto, 2018 forår ▲
Ortofoto forår 2018

græs

omdrift

element

ETRS89 ØST / Nord
520076.8 ,6297375.5
WGS84 Bredde / Længde
56° 49' 1881" N, 9° 10.7344" E

Videreudvikling til Landbrugsnaturindeks

- ConTerra udvikler digitalt værktøj – satellit og GIS-data
- Automatisk beregning af strukturel komponent
- Natureksperter udvikler kvalitativ komponent – ADAPTIV
- **Landbrugsnaturindeks** = $I_{\text{mark}} + I_{\text{vand}} + I_{\text{skov}} + I_{\text{anlæg}}$

ØL forslag til eco-scheme model på natur

Bedrifter, der indgår eco-scheme naturbetaling, har

- lavet en biotopkortlægning med dokumentation på gårdens bidrag til FNs naturmål/ nationale naturmål.
- der er/kan være lavet bedriftsspecifikke (pleje)-aftaler.
- betaling knyttes op på en naturscore på naturtilstanden med inspiration i teknikken bag HNV kortene.
- betalingsniveau følger samlet naturscore.

Kontrol og dokumentation

- biotopkortlægning og -handlingsplan uploades elektronisk
- eksisterende elektroniske indberetningssystem udvides, så det indeholder ejendommens naturscore.

Modellen vil

- skabe incitament til at få viden om naturindhold, grundlag og sammenhæng mellem arealforvaltning og naturværdi
- være nem at kontrollere via elektronisk kontrol suppleret af fysisk kontrol
- indeholde en incitamentsstruktur med stigende betaling for stigende bidrag
- rette op på, at det har været vanskeligt at formulere standardiserede støttetiltag, hvis det skal give positive naturresultater på den enkelte lokation